

IZBRANI SLOVENSKI PRIMERJALNI FRAZEMI GLEDE NA USTREZNIKE V JUŽNOSLOVANSKIH JEZIKIH TER NJIHOV VPLIV NA UČEČE SE SLOVENŠČINE KOT DRUGEGA IN TUJEGA JEZIKA

MELISA BRKOVIĆ, IRENA STRAMLJIČ BREZNIK,
VANESSA VOČANEC

Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Maribor, Slovenija
melisa.brkovic@student.um.si, irena.stramljic@um.si, vanessa.vocanec@student.um.si

V prispevku smo z anketo med tujimi študenti, ki se učijo slovenščine v sklopu predmeta *Slovenščina kot drugi in tuji jezik*, na dvanajstih slovenskih primerjalnih frazemih (šestih pridevniških in šestih glagolskih) preverili njihovo poznavanje. Za večino udeležencev je bil njihov materni jezik kateri izmed južnoslovanskih jezikov, zato smo iz vira *Hrvatsko-slavenski rječnik poredbenih frazema* (Fink - Arsovski 2006) izbrali take slovenske frazeme, za katere smo ugotovili, da jih glede na stopnjo podobnosti oz. različnosti med slovenščino in drugimi južnoslovanskimi jeziki lahko uvrstimo v tri skupine: (a) pričakovano sestavinsko ujemanje; (b) delno sestavinsko ujemanje; (c) neujemanje, sestavine so popolnoma drugačne kot v slovenščini. Izidi ankete odprtega tipa so potrdili predvidevanja, da so udeleženci sestavine najboljše dopolnjevalni pri prvem tipu frazemov, v drugih primerih pa so se pogosto pokazale kulturno pogojene razlike ali pa uporaba individualnih primer.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.ff.2.2024.7](https://doi.org/10.18690/um.ff.2.2024.7)

ISBN
978-961-286-854-3

Ključne besede:
frazologija,
primerjalni frazemi,
slovenščina kot drugi in
tuji jezik,
slovanski jeziki,
analiza

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.ff.2.2024.7](https://doi.org/10.18690/um.ff.2.2024.7)

ISBN
978-961-286-854-3

SELECTED SLOVENE COMPARATIVE IDIOMS IN RELATION TO THEIR EQUIVALENTS IN SOUTH SLAVIC LANGUAGES AND THEIR INFLUENCE ON LEARNERS OF SLOVENE AS A SECOND AND FOREIGN LANGUAGE

MELISA BRKOVIĆ, IRENA STRAMLJIČ BREZNIK,

VANESSA VOČANEC

University of Maribor, Faculty of Arts, Maribor, Slovenia
melisa.brkovic@student.um.si, irena.stramljic@um.si, vanessa.vocanec@student.um.si

Keywords:
phraseology,
comparative idioms,
Slovene as a second and
foreign language,
Slavic languages,
analysis

The article presents the results of a survey conducted among foreign students taking a course in Slovene as a second and foreign language. The purpose of the study was to test the respondents' knowledge of twelve comparative Slovene idioms (six adjectival and six verbal). The native language of most of the respondents was one of the South Slavic languages, so we selected Slovene idioms from the source *Hrvatsko-slavenski rječnik poredbenih frazema* (2006). The selected idioms were categorised into three groups based on the similarities and differences between Slovene and other South Slavic languages: (a) expected constituent correspondence; (b) partial constituent correspondence; (c) zero correspondence, i.e., completely different components from the Slovene ones. The results of the open-ended survey confirmed the prediction that the participants would be most successful in completing the first type of idioms, while in the other groups, they would be influenced by cultural differences or make individual comparisons.

1 Uvod

Kulturološki pristop k raziskovanju in interpretiranju jezikovnih znakov ima svoje začetke že konec 18. stoletja v Humboldtovem razumevanju jezika, v katerem se odraža videnje sveta in s tem t. i. duh naroda. Le-ta se posebej odslkava tudi v frazeoloških enotah, ki prek dobesednega pomena razkrivajo motivirajoče slike, ki govorijo o okoliščinah nastanka in kažejo na določeno kulturno okolje. Po mnenju Kržišnik (2005: 68) je bilo za odkrivanje kulturnih danosti v jeziku pomembno kognitivno jezikoslovje, še posebej kognitivna semantika s teorijo metafore (Lakoff, Johnson 1980), ki je odmevala tudi v slovenskem prostoru.

Sicer je raziskovanje frazeologije v kontekstu kulture izredno razvito v ruskem jezikoslovju, ki se osredinja na vprašanji, kako so frazemi sposobni odslkavati za dano jezikovno skupnost značilne poteze kulture in s katerimi metodami pristopiti k proučevanju kulturne semantike frazemov. Glede prvega sklopa se kaže, da so frazemi sposobni kulturne poteze skupnosti izražati prek sestavin frazemov, ki kažejo na zunajjezikovne danosti s področja materialne, duhovne ali socialne kulture, npr. *vzeti vajeti v svoje roke* (kultura prevoznštva), *nositi svoj križ* (krščanstvo), ali za izražanje kulturnih vrednot in norm neke družbe, npr. *glava družine* (družinska hierarhija), *držati roke križem*, *imeti dve levi roki* (negativno vrednotenje nedela).

V drugem sklopu pa so se razvili trije pristopi k preučevanju razmerij med jezikovnimi sredstvi (frazemi) in kulturo. Izpostavljeni so: etnolingvistični pristop, ki raziskuje zgodovinski vidik nastajanja frazemov in ki pristopa z diahrono analizo, medtem ko sinhrono pot ubirata lingvokulturološki (razkriva povezavo med rabo jezikovnih izrazov in mentaliteto skupnosti) ter kontrastivni pristop, ki ga zanimajo podobnosti in razlike v sestavinski strukturi med frazeološkimi enotami različnih jezikov in ki omogoča razmejevanje nacionalno specifičnega od univerzalnega (Kržišnik 2005: 70–71).

V isti razpravi (Kržišnik 2005: 75–79) je poleg ponazoritve vseh treh pristopov na primeru frazema *nositi blače* vrednoten tudi slovenski prispevek k preučevanju frazeologije v kontekstu kulture. Na področju etnolingvistike avtorica omenja prvo monografsko etnolingvistično študijo *Kruh ubogih* (Stabej 1977). V tej smeri so začrtana tudi številna dela Kebra, povezana z vključevanjem etnografskih in

zgodovinskih podatkov (Keber 1995: 85–90), ter razlage izvora frazemov (Keber 2001: 35–50), kar je uveljavljeno tudi v njegovem slovarju slovenskih frazemov (Keber 2011). Lingvokulturološke raziskave sta poleg Kržišnikove in Smoličeve (1999: 61–80, 2000: 7–19) prispevali še monografska obdelava podobe negativnih jezikovnih čustev (Będkowska Kopczyk 2004) in analiza frazemov s pomenom umreti ter prikaz družine v frazemih in pregovorih (Stramljič Breznik 1999: 264–284, 2007: 251–266). Omeniti pa velja tudi raziskavo Marc Bratine (2009: 245–253), ki na 32 frazemih, izpričanih na območju slovenskega istrskega narečja, ubira kulturološki pristop v dialektalni frazeologiji in ugotavlja, da se specifična snovna kultura Istre odraža v frazemskih sestavinah, kot so *osel*, *sol*, *figa*, narečnih poimenovanjih za tipična kmečka orodja (*vile*, *grablje*, *motika*), pri pripomočkih (*kotel*), tradicionalni hrani (*bakala*, *polenta*, *rižoljo*, *sardine*), v poimenovanjih prebivalcev bližnjih pokrajin (*Čič*, *Brkinec*, *Šavrin*) ter v istrskih osebnih oz. hišnih imenih.

Zametke kontrastivnega pristopa pa je mogoče prepoznavati prav tako v obeh Kebrovih monografijah *Živali v prisposodobah 1 in 2* (Keber 1996, 1998) in v posameznih raziskavah, npr. Jesenšek (2003: 335–344), ki frazeme s sestavino *roka* obravnava v slovenščini in nemščini z vidika kognitivne semantike.

Ker bo kontrastivni vidik izhodišče prispevka, velja izpostaviti bistvene teoretične dosežke tega področja, ki ga za nemško-slovensko protistavo predstavljata monografiji *Frazeologija nemškega jezika z vidikov kontrastivnega in uporabnega jezikoslovja* (Jesenšek 2014) in *V eč glav več ve* (Jesenšek, Babič 2014).

Urednica prve monografije (Jesenšek 2014: 396–403) v spremni besedi izpostavlja povečano zanimanje in raziskovanje frazeologije tudi zaradi sprejetega spoznanja, da sta človekovo dojemanje in interpretacija sveta metaforična, kar najbolj eksplicitno kažejo prav frazeološke enote.

Druga monografija (Jesenšek, Babič 2014) prinaša izsledke dveh projektov dveh institucij, Filozofske fakultete Univerze v Mariboru in Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, ki sta se ukvarjala z nemško-slovenskim medkulturnim in kontrastivnim vidikom oz. s slovenskimi pregovori kot kulturno dediščino. Kontrastivni vidik tako zapolnjuje šibko in fragmentalno raziskano frazeologijo

(Fabčić, Bernjak 2014: 98–122) in paremiologijo (Lipavac Oštir 2014: 124–138) dveh stičnih jezikov kljub njunemu večstoletnemu sobivanju, ki je pustilo opazne sledi.

2 Ekvivalentnost v kontrastivnem pristopu

Za kontrastivni pristop v dveh ali več jezikih, ki sta ga sistematično predstavila Đurčo in Meterc (2014: 80–96) in ga na kratko predstavljamo, je bistvenega pomena iskanje jezikovnih ustreznic, pri čemer sta glavni merili denotativna in konotativna ekvivalentnost s poudarkom na učinkovitosti in ekonomiji opisa. Ekvivalentnost tako vključuje vidik ujemanja sestavin, notranje strukture in pomena.

V okviru formalno-strukturne ekvivalentnosti ločita:

(a) Kvantitativno ekvivalentnost, ki vključuje število ustreznic. Glede na število enot, ki v drugem jeziku ustreza izhodiščni enoti prvega jezika, je mogoče govoriti o monoekvivalenci (za eno enoto izhodiščnega jezika je na voljo tudi ena frazeološka ustreznica drugega jezika), poliekvivalenca (izhodiščni frazeološki enoti ustreza več sinonimnih frazeoloških ustreznic), ničta ekvivalenca (za izhodiščno frazeološko enoto ni ustreznice v ciljnem jeziku) in semiekvivalenca (ko variantnim (sinonimnim) frazeološkim enotam v drugem jeziku ustreza več variantnih (sinonimnih) enot, ki pa se po strukturi ne ujemajo popolnoma.

(b) Kvalitativno ekvivalenco, ki jo določa notranja oblika oz. sestavine frazeološke enote. Ločita podtipa simetrične ekvivalence (ko imajo primerjane enote enako sestavinsko zgradbo in so enako motivirane), simetrično-asimetrična ekvivalenca (enote se le delno ujemajo v sestavinski zgradbi, a so podobno motivirane – objekt pripisovanja lastnosti je enak, lastnost, ki mu je pripisana, pa nekoliko drugačna) in asimetrično ekvivalenco, pri kateri imajo primerjane enote različno sestavinsko zgradbo in so tudi različno motivirane.

Opozorimo še na suprasemantično ekvivalentnost, ki ju omenjata ista avtorja (Đurčo, Meterc 2014: 91–94), in vključuje ekvivalentnost enot glede na aktualno govorno rabo. Ta vidik upošteva diahrone razlike (v smislu sodobno proti zastarelo glede na aktualni obstoj v sodobnem jeziku); teritorialna in dialektalna razlika (razširjenost le na regionalnem ali celotnem jezikovnem območju); diaintegrativna

razlika (vključuje razmerje domače proti tuje), diamedialna razlika (vidik govornice ali pisne rabe); diastratična razlika (upošteva zvrstno rabo), diatekstovna razlika (raba v različnih tipih besedil); diafrekvenčna razlika (vidik pogostnosti); diafazična razlika (razlika v ekspresivnosti in stilistični rabi); dianormativna razlika (status enote glede na knjižni jezik oz. socialno normo); diatehnična razlika (uveljavljenost frazeoloških enot v splošnem ali strokovnem jeziku).

Nekoliko bolj zgoščena razmerja trostopenjske popolne, delne oz. ničte ekvivalentnosti so bila uporabljena tudi v kontrastivni analizi nemških, hrvaških in slovenskih frazemov, povezanih z okusi *sladko*, *slano*, *kislo*, *grenko*. Cilj raziskave (Macan, Vučajnk 2013: 223–237) je bil na podlagi semantičnih principov kognitivne lingvistike pokazati, kako določen okus kot sestavina frazema vpliva na njegov celovit pomen.

Popolno ekvivalenco med frazemi treh jezikov sta avtorici določili kot prekrivnost v pomenu, idiomatski podobi, zgradbi in pripadnosti isti jezikovni zvrsti. Pri delni ekvivalenci sta idiomatska podoba in zgradba frazema lahko podobni, pomen in jezikovna zvrst pa sta prekrivna. O ničti ekvivalenci za določen frazem pa sta avtorici določili primere, ko ustrezni frazeološki ekvivalent ne obstaja (Macan, Vučajnk 2013: 235).

3 Primerjalni frazemi

Primerjava in primerjalni frazem sta na prvi pogled zelo podobna. Primerjave ali komparacije so pogoste v vsakdanjem govoru, kjer jih sproti tvorimo. Komparacija je kratka in razširjena primerjava kakega pojava z drugim, pri čemer mora med njima obstajati podobnost. Primerjave povezujejo pojme iz dveh področij, intenzivira pa se lastnost, delovanje ali stanje, ki so lahko izhodišče primerjave. Dela A (primerjana beseda) in B (primerjalna beseda) imata vsaj eno skupno lastnost (tretje v primeri oz. *tertium comparationis*), da je primerjava mogoča in razumljiva (Kmecl 1977: 106–107; Temnik, Kalamar 2006: 97–114; Kalamar, Temnik 2008: 85–103).

Če so primere stilne figure v domeni vsakdanje jezikovne produkcije, so primerjalni frazemi v procesu idiomatizacije konvencionalizirani in deloma tudi desemantizirani ter se reproducirajo kot enote (Omazić 2002: 101). Ista avtorica nazorno razmejuje

metaforo in metonimijo od primerjalnih frazemov. Razlika med primero (X je kot Y: *človek je kot volk*)¹ in metaforo (X je Y: *človek je volk*) je torej v krajšanju, metafora je skrajšana oblika primere. Razlika med obema pa je stalnost in reproduciranost primerjalnih frazemov za razliko od metafor, ki nastajajo sproti v govornem jeziku. Izvor primerjalnih frazemov so poetske primere, ki so zaradi širše uporabe prerasle v primerjalne frazeme, in ne metafore. Odnose med primero, metaforo in metonomijo prikaže:

- a) primera (*zvit kot lisica*) → krajšanje → metafora (*lisjak/lisica*);
- b) primera (*bled kot stena*) ← reprezentacija bledosti za strah ← metonimija (*pobledeti*);
- c) primera (*hiter kot blisk*) → konvencionalizacija → primerjalni frazem (*hiter kot blisk*).

Primere in primerjalni frazemi so večinsko zasnovani na metafori kot kognitivnem mehanizmu, npr. besedna zveza *jokati kot dešč* temelji na metafori *jokanje je dešč* (Omazić 202: 102–103).

Med bistvenimi značilnostmi primerjalnih frazemov so večbesednost (najmanj dve besedi); prenesenost pomena (ni nujna za vse primerjalne frazeme – pri nekaterih gre zgolj za intenzifikacijo in slikovitost (*raven kot deska* 'zelo raven') oz. modifikacijo pomena (*kot strela* *z jasnega* 'nenadoma')); nespremenljivost je za dele primerjalnih frazemov popolna ali lahko tudi delna zaradi leksikalnih in morfosintaktičnih sprememb; so konvencionalizirani, tj. ustaljeni in splošno znani; so celoviti, saj se kot enota vključujejo v kontekst in so v jeziku (posebej v govorni rabi) zelo pogosti (Omazić 2002: 103–104).

S strukturnega vidika (Fink - Arsovski 2002: 12–20, Stramljič Breznik 2003: 145–148) ločimo dva tipa primerjalnih frazemov: trodelne in dvodelne. Trodelni imajo strukturo A + B + C (*peti kot slavček*), pri tem je A-del sestavina, ki se primerja (primerjana beseda), B-del primerjalni veznik (*kaakor*, *kot*) in C-del (primerjalna sestavina), s katero se A-del primerja. Dvodelne imajo samo strukturo B + C (*kot grom*). Glede na primerjano besedo pa ločimo različne podtipе glagolskih (*jesti kot ptiček*), pridevniških (*dober kot krub*; *kot prerojen*), prislovnih (*tibo kot v cerkvi*),

¹ Primeri iz članka so ustrezno poslovenjeni.

samostalniških (*tišina kot v grobu; kot v pravljici*), ali stavčnih (*(to je) kot reči glubemu dobro jutro*).

4 Metodologija

V prispevku smo kot temeljni gradivni vir uporabili večjezični *Hrvatsko-slavenski rječnik poredbenih frazema* Željke Fink - Arsovski (2006), ki zajema tro- in dvodelne strukturne tipe primerjalnih frazemov v devetih slovanskih jezikih. Pomen primerjalnih frazemov se ustvarja z nedesemantiziranim A-delom, saj na frazeološki pomen najbolj vpliva C-del. Zanj je značilna slikovitost, konotativni pomen in močna ekspresivnost. Pomen primerjalnih frazemov je pogosto povezan s kulturološko sliko in zahteva poznavanje določenih zgodovinskih dejstev, tradicije, mitov, iger ipd. Vzporejanje primerjalnih frazemov v več jezikih pokaže, katere slike so motivirale isti frazeološki pomen v različnih slovanskih jezikih, kateri frazemi imajo enako ali podobno izhodišče ter kje so razlike (Fink - Arsovski, Kržišnik 2006: 11–16).

Izhodiščni jezik je hrvaščina s 540 primerjalnimi frazemi, ciljni jeziki pa so slovenščina, makedonščina, bolgarščina, ukrajinjščina, ruščina, poljščina češčina in slovaščina. Za ekvivalente v osmih slovanskih jezikih je značilno, da sta frazeološki in kategorialni pomen frazemov v hrvaškem in v vseh ciljnih jezikih identična, ekspresivni in konotativni pomen pa se najpogosteje prekrivata. Pri izbiri ekvivalentov je bila upoštevana tudi prekrivnost slike v C-delu, saj so bili izbrani predvsem frazemi z identično ali čim bolj podobno sliko. Če primerjalnega frazema z ustreznim pomenom v ciljnim jeziku ni, je mesto v slovarju prazno. Namen slovarja je prikazati prekrivnost in različnost frazemske strukture, enakost, podobnost ali popolno različnost slik, ki so rezultat kulturoloških, zgodovinskih ali drugih razlik (Fink - Arsovski, Kržišnik 2006: 67–74).

Za namene ankete, s katero smo želele preveriti poznavanje primerjalnih frazemov med tujimi študenti, ki se učijo slovenščine v sklopu predmeta *Slovenščina kot drugi in tuji jezik*,² smo izbrale dvanajst primerjalnih frazemov (šest pridevniških in šest glagolskih). Le-ti imajo navadno najnižjo stopnjo desemantizacije in jih učeči se

² Za izvedbo ankete med študenti v januarju 2023 se lepo zahvaljujemo nosilcu in izvajalcu predmeta izr. prof. dr. Gjoku Nikolovskemu.

slovenščine hitro usvojijo, še posebej, če je njihov materni jezik kateri od južnoslovanskih jezikov. Izbrale smo take slovenske frazeme, za katere smo iz *Hrvatsko-slovenskega rječnika poredbenih frazemov* (v nadaljevanju HSRPF) ugotovile, kakšna je stopnja podobnosti oz. različnosti v drugih južnoslovanskih jezikih, in jih razvrstile v tri skupine: (a) pričakovano popolno ujemanje v sestavinah; (b) delno ujemanje; (c) niča prekrivnost, sestavine so popolnoma drugačne kot v slovenščini.

Udeleženci ankete so bili tuji študenti, večinsko iz republik bivše Jugoslavije, vpisani na Filozofsko fakulteto ali na druge članice Univerze v Mariboru. Anketo so opravili po 42 urah poučevanja slovenskega jezika. Predmet je obiskovalo 53 študentov, od tega je bilo 42 študentov redno vpisanih na Univerzo v Mariboru, 11 študentov pa je bilo na izmenjavi. 20 študentov je bilo s Filozofske fakultete (FF), 3 s Fakultete za naravoslovje in matematiko (FNM), 26 z Ekonomsko-poslovne fakultete (EPF), 2 s Pedagoške fakultete (PEF), 2 s Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede (FKBV). Študentje so tako obiskovali različne študijske programe: ekonomske in poslovne vede (24), biologija (3), prevajalske študije – angleščina in zgodovina (3), germanistika (2), medkulturna germanistika (1), pravo (2), angleški jezik in književnost in umetnostna zgodovina (1), angleški jezik in književnost in nemški jezik in književnost (1), angleški jezik in književnost in geografija (1), zgodovina (1), agrikultura in okolje (1), pedagogika (1), sociologija in interdisciplinarno družboslovje (1). Na izmenjavi na univerzitetnem študiju jih je bilo 8 in na magistrskem študiju 3.

Zahtevani odgovori v anketi so bili odprtega tipa. To pomeni, da so udeleženci dvanajst izbranih frazemov dopolnili s predvidljiv(o/imi) sestavin(o/ami), ki je pogojena s stalnostjo kot temeljno lastnostjo frazemov. Pri interpretaciji smo v izhodišče postavile tisto sestavinsko zapolnitev primerjalnega frazema, ki smo jo kot materne govorke slovenščine prepoznale za najpogostejšo ali najtipičnejšo zunaj konteksta. Kot ustrezne odgovore smo upoštevale tudi druge možne dopolnitve, če so take sestavinske zapolnitve predvidene tudi v slovenskem ali večjezičnem slovanskem frazeološkem viru. Udeležencem ankete namreč nismo podale pomenske informacije, kateremu pomenu mora ustrezati frazem z dopolnjeno sestavino. Npr. frazem *govoriti kot ...* ima lahko več sestavinskih dopolnitev glede na specifični pomenski odtonek: sestavina *mlin* (*govoriti kot mlin*) tako določa pomen 'stalno govoriti', sestavina *dež* (*govoriti kot dež*) 'hitro, veliko govoriti' ali sestavina

dobtar/ raztrgani dohtar (govoriti *kot dohtar/ raztrgani dohtar*) pa 'veliko, spretno govoriti'. Zato so kot relevantni odgovori upoštevane vse našete sestavinske dopolnitve. Višja pojavitve določene sestavine med udeleženci tako kaže, katera oblika slovenskega frazema jim je najbližja ali najbolj poznana in ali je identična sestavinski zapolnitvi, kot jo prepozna materni govorec. Od 53 študentov jih je anketo izpolnilo 27 (eno anketo smo izločili, saj je bila neveljavna).

5 Rezultati in interpretacija ankete

5.1 Skupina frazemov s popolno ali pričakovano večjo prekrivnostjo sestavin

5.1.1 *Dober kot ... (kruh)*

Popolna prekrivnost je bila opažena v 16 primerih (62,4 %), saj so anketiranci frazem dopolnili z besedo *krub*. V enem primeru je bil odgovoru *krub* dodan tudi odgovor *bleb* (3,9 %), kar je pravzaprav sopomenka. Beseda *bleb* oz. *leb* je prisotna tudi v makedonskem frazemu *dobar kako leb* (HSRPF). Prisotni pa so bili tudi odgovori, ki jih nismo pričakovale. Dva anketiranca sta frazem dopolnila z besedo *dan* (3,9 %) oz. besedno zvezo *dober dan* (3,9 %). Sklepamo, da so to zapisali zato, ker v hrvaščini obstaja frazem *dobar kao dobar dan* (HSRPF). Dva anketiranca sta kot nadaljevanje frazema zapisala besedo *vino* (7,8 %), eden pa besedno zvezo *staro vino* (3,9 %). Prisoten je bil tudi odgovor *borovnice* (3,9 %). Ti trije odgovori predstavljajo najverjetneje individualno primero, saj nismo našle podatkov za takšne primere niti v HSRPF niti v SSF. Dva anketiranca (7,8 %) odgovora nista podala.

Na spletnem portalu Fran.si v *Slovarju slovenskih frazemov* (v nadaljevanju SSF) smo zasledile še nekaj različic tega frazema, in sicer *dober kakor beli kruh* in *dober kakor krub*.

5.1.2 *Živeti kot ... (grof/kralj)*

Zanimivo je, da pričakovane besede *grof* ni zapisal nihče izmed anketirancev, čeprav smo ta frazem kot popolnoma prekriven opazili tudi v HSRPF (npr. hrvaško: *živjeti kao grof*, makedonsko: *живее како гроф*).

Sedem anketirancev (27,3 %) je frazem dopolnilo z besedo *kralj*. Frazem s to sestavino smo našle tudi v SSF (*živeti kakor kralj*) in prav tako v HSRPF (npr. hrvaško: *živjeti kao kralj*, makedonsko: *живее како крал*). Pet anketirancev (19,5 %) je odgovorilo z besedo *bog*. Sklepamo, da so izhajali iz frazema *živeti kot mali bog* (SSF), ki je prav tako v skoraj identični obliki prisoten v drugih južnoslovanskih jezikih. Trije anketiranci (11,7 %) so odgovorili z besedo *car*. Ta različica je po HSRPF prisotna npr. v hrvaščini (*živjeti kao (mali) car*) in makedonščini (*живее како цар*).

Prisotni so bili tudi manj pričakovani odgovori, kot so: *princ* (3,9 %), *lesar* (3,9 %), *milioner* (3,9 %), *gospod* (3,9 %), *ludji* oz. *ljudje* (3,9 %), *konj* (3,9 %), *lord* (3,9 %), *kornjača* (3,9 %), *riba v vodi* (3,9 %) in *šef* (3,9 %). Pri besedah *princ*, *lesar*, *gospod*, *ljudje* in *šef* gre najverjetneje za individualne primere posameznikov. Pri besedi *lord* smo mnenja, da so izhajali iz hrvaškega frazema *živjeti kao lord*; pri besedi *kornjača* (sl. 'želva') pa iz frazema *živjeti kao kornjača* (HSRPF). Pri besedni zvezi ... *riba v vodi* sklepamo, da so izhajali iz frazema *kot riba v vodi* oz. iz frazema *počutiti se kot riba v vodi*, ki sta oba prisotna tudi v SSF in pomenita živeti oz. počutiti se ugodno oz. prijetno. En anketiranec odgovora ni podal (3,9 %).

V SSF lahko zasledimo še nekaj različic tega frazema, in sicer *nositi se kakor grof*.

Slika 1: Primer popolne sestavinske prekrivnosti frazema

Vir: lasten (avtorici slik Melisa Brković in Vanessa Vočanec)

5.1.3 *Hladen (mrzel) kot ... (led)*

Največji delež, to je 21 anketirancev (80,8 %), je pričakovano odgovorilo z besedo *led*, kar predstavlja popolno prekrivnost. Nekaj manj pa je bilo odgovorov z drugačnimi sestavinami, in sicer *hladilnik* (3,9 %), *mraz* (3,9 %) in *vreme* (3,9 %). Ti odgovori predstavljajo individualne primere; sklepamo pa, da so anketiranci zapisali besede, ki so jih asociirale na nekaj hladnega oz. mrzlega. Za besedo *mraz* smo ugotovile, da je prisotna v makedonskem frazemu *леден како мраз* (HSRPF). Dva anketiranca odgovora nista podala (7,8 %).

5.1.4 *Govoriti kot ... (dež)*

Pri tem primeru veliko anketirancev, tj. sedem (27, 3 %), sploh ni dopolnilo frazema. Le eden izmed anketirancev je frazem dopolnil z besedo *dež* (3,9 %). Ta frazem v svoji popolni obliki pomeni hitro oz. veliko govoriti. Štirje anketiranci so odgovorili s *človek* (15,6 %), dva z besedo *mlin* (7,8 %), dva z besedo *profesor* (7,8 %) in eden z različico *profesorica* (3,9 %). V SSF smo našli frazem *govoriti kakor mlin*, ki pomeni 'neprestano govoriti'. Pri drugih odgovorih gre za individualne primere.

Prisotni so bili tudi odgovori, kot so *Njegoš* (3,9%), *pesnik* (3,9%), *Francoz* (3,9 %), *Angleža* (3,9 %), *mačka* (3,9 %), *papiga* (3,9%) oz. *papagaj* (3,9 %), *navijen* oz. *navijan* (7,8 %) in *navihan* (3,9 %). Slednje potrjuje tudi HSRPF (*govoriti kot navit* oz. *govoriti/pričati kao navijen*). Sklepamo, da so besede *Njegoš* in *pesnik* povezane z znanim črnogorskim pesnikom Petrom Petrovićem Njegošem. Pri besedah *Francoz*, *Anglež* in *mačka* pa gre za individualne primere. Za besedi *papiga* oz. *papagaj* smo v SSF našle tudi primer *ponavljati kot papiga*, ki pa ima drugačen pomen, in sicer 'brez razumevanja mehansko ponavljati kaj za kom!'. SSF pa ponuja še možnosti *govoriti kot raztrgan dohtar*, *govoriti kot strgan dohtar*.

5.2 Skupina frazemov z le delno pričakovano prekrivnostjo sestavin

5.2.1 *Zdrav kot ... (riba)*

Presenetilo nas je, da pri tem primeru nobeden izmed anketirancev ni zapisal besede *riba*, ki je prisotna tudi v hrvaškem in makedonskem frazemu (HSRPF).

Največji delež, to je 21 anketirancev (80,8 %), je odgovorilo z besedo *dren* oz. *drijen*, ki nastopa tudi v slovenski različici tega frazema *zdrav kot dren* (SSF).

Dva anketiranca (7,8 %) sta odgovorila z besedo *bik*. Sklepamo, da so izhajali iz frazema, ki smo ga zasledile tudi v SSF, in sicer *močan kot bik*. Eden od anketirancev (3,9 %) je odgovoril z besedo *zdravnik*, eden (3,9 %) z besedo *pes* in eden (3,9 %) z besedo *krava*, en anketiranec (3,9 %) pa odgovora ni podal. Pri drugih pridobljenih odgovorih gre najverjetneje za individualne primere.

Slika 2: Primer delne sestavinske prekrivnosti frazema

Vir: lasten (avtorici slik Melisa Brković in Vanessa Vočanec)

5.2.2 Napiti se kot ...(*krava*)

Kot je bilo pričakovano, sta z besedo *krava* oz. nadpomenko *govedo* odgovorila le dva anketiranca (7,8 %), saj v drugih južnoslovanskih jezikih ta frazem vsebuje popolnoma drugačno sestavino. Po viru HSRPF v hrvaškem frazemu najdemo besedo *napiti se kao deva* (slovensko 'kamela') in v makedonskem jeziku besedo *ce naniu* (*ce naloaka*) *kakoo vol* (*magape*) (sl. 'vol' / 'osel').

Prisotni so bili tudi drugi odgovori, med njimi nekateri tudi manj pričakovani in pri katerih gre večinoma za individualne primere, kot so *dedek* (3,9 %), *stoka* (3,9 %), *konj* (3,9 %), *mož* (3,9 %), *človek* (19,5 %), *drevo* (7,8 %), *bruška* (3,9 %) in *smuk* (3,9 %). Razmišljale smo, da je odgovor *stoka*, lahko celo ustrezen, a na prvi pogled zaradi

leksemskih razlik ni (beseda *stoka* pomeni namreč v drugih slovanskih jezikih živino, ki vključuje slovenski podpomenki *krava* oz. *govedo*). En anketiranec je odgovoril z besedo *žolna*, ki nastopi v različici frazema *napiti se kot žolna* (SSF). Prisoten je bil tudi odgovor *svinja* (3,9 %) in podoben frazem smo zasledile tudi v SSF, in sicer frazem *pijan kot svinja*. Odgovor *čep* je zapisal en anketiranec (3,9 %). V SSF smo našle kar nekaj primerov frazemov s to sestavino, in sicer frazeme *biti pijan kot čep*, *nacediti se kot čep*, *opiti se kot čep*, *pijan kot čep*, *trd kot čep*. Trije anketiranci (11,7 %) niso podali odgovora.

5.2.3 *Hoditi/lesti kot ... (polž)*

Slaba polovica anketirancev, to je 13 anketirancev (50,7 %), odgovora ni podala. Glede na HSRPF pa niti ni tako presenetljivo, saj je primerjalna sestavina tega frazema tako v hrvaškem kot tudi v makedonskem jeziku drugačna. V hrvaškem frazemu najdemo besedo *kornjača* (sl. 'želva': *keretati se (hodati) kao kornjača*) in v makedonskem frazemu najdemo besedo *желка* (sl. 'želva': *се влечка (тегне, оду) како желка*) (HSRPF).

Le en anketiranec je odgovoril z besedo *polž* (3,9 %), prisotni pa so bili zanimivi odgovori, ki jih lahko uvrstimo v individualne primere, kot so *žirafa* (3,9 %), *velikan* (3,9 %), *gospod* (3,9 %), *medved* (3,9 %), *nogometas* (3,9 %), *zaspan* (3,9 %), *muba brez glave* (3,9 %) in *po jajcih* (3,9 %). Za odgovor *mačka* (11,7 %) sklepamo, da so anketiranci izhajali iz frazema *hoditi kot mačka okrog vrele kaše* (SSF).

5.2.4 *Bled kot ... (kreda)*

Zanimivo je, da prav noben anketiranec ni podal odgovora *kreda*, 15 anketirancev (58,5 %), tj. več kot polovica, pa je zapisalo besedo *krpa*. To ne preseneča, saj to frazemesko sestavino najdemo tudi v hrvaškem in makedonskem frazemu – *blijed kao krpa* in *блед (бел) како крпа* (HSRPF). Štirje anketiranci (15,6 %) niso zapisali odgovora, tudi pri tem primeru pa so bili prisotni zanimivi odgovori in individualne dopolnitve, kot so *tabla* (3,9 %), *papir* (3,9 %), *vampir* (3,9 %), *kaša* (3,9 %) in *sneg* (3,9 %).

En anketiranec (3,9 %) je odgovoril z besedo *stena*, ki je prisotna tudi v različici tega frazema v SSF: *bled kot stena*. V istem viru pa je mogoče najti še več različic, in sicer *bled kot vosek*, *bled kot mrlič*, *bled kot smrt*, *bled kot platno* in *bled kot zid*.

5.3 Skupina frazemov s pričakovano ničto prekrivnostjo

5.3.1 *Jasno kot ... (beli dan)*

Pri tem primeru smo bile zelo pozitivno presenečene, saj je kar 24 anketirancev (92,2 %) odgovorilo z besedo *dan*. Pričakovan je bil znatno nižji delež pravih odgovorov, saj v istem frazemu v hrvaščini nastopi beseda *pekmez* (*jasno kao pekmez*), kar lahko pripišemo kulturnim razlikam. *Pekmez* je sladka gosta masa iz sladkorja in sadja, podobna marmeladi. Po drugi strani pa frazem v makedonščini (HSRPF) vsebuje isto sestavino *den* (*jasno kako den*). Le en anketiranec (3,9 %) je odgovor dopolnil z besedno zvezo *beli dan*, eden (3,9 %) pa je zapisal zanimiv odgovor oz. individualno primero *studentu*, tj. *jasno kot studentu*.

5.3.2 *Prodajati se kot ... (vroče zemlje/žemljice)*

Pri tem primeru je bilo pričakovano, da nobeden izmed anketirancev ni odgovoril z besedo oz. besedno zvezo, ki je del slovenskega frazema, torej *vroče zemlje/žemljice*.

Sedem anketirancev (27,3 %) je odgovorilo s *halva* oz. en anketiranec (3,9 %) z *alva*. Tak odgovor je kulturno pogojen, saj je *halva* orientalska slaščica iz moke, medu, sladkorja in drugih dodatkov, ki se je ohranila v državah, kot so Bosna in Hercegovina, Severna Makedonija, Hrvaška, Srbija, za slovenski kulturni prostor pa ni tipična. Sama beseda *halva* izvira iz arabščine in pomeni 'sladkarija'. Tako se je *halva* prenašala iz arabskih držav do Turčije in nato naprej po nekaterih delih Azije in Evrope (še posebej južne Evrope oz. Balkana). Prisotni so bili tudi naslednji odgovori oz. individualne primere: *blago* (3,9 %), *trgovina* (3,9 %), *stanovanje* (3,9 %) in *ludo* (3,9 %). 14 anketirancev (54,6 %) odgovora ni podalo.

- Slovensko: prodaja se kaj kot vroče žemlje (žemljice) kaj → *nekaj se prodaja odlično*
- Hrvaško: ide (prodaje se) kao halva
- Makedonsko: оди (се продава) како алва (оди (се prodava) kako alva)

kulin. orientalna slastica od brašna, masla, meda, šečera i drugih dodataka (četen-halva; tahan-halva)

tur. halva — arab. halwā

Slika 3: Primer različne sestavinske zapoljenosti frazema

Vir: lasten (avtorici slik Melisa Brković in Vanessa Vočanec)

5.3.3 *Neumen kot ... (noč)*

Pričakovan odgovor je podalo pet anketirancev (19,5 %), torej *noč*, prav tako pa pet anketirancev (19,5 %) odgovora ni podalo. Dva anketiranca (7,8 %) sta odgovorila z *otrok*, dva (7,8 %) z *drevo* oz. *drvo* in dva (7,8 %) s *koza*. Sledili pa so številni posamezni individualizirani odgovori, kot so *stena* (3,9 %), *čevlji* (3,9 %), *kermpir* (3,9 %), *drevesni štor* (3,9 %), *ovca* (3,9 %), *osel* (3,9 %), *magarac* (3,9 %), *kura* (3,9 %). Eden izmed anketirancev (3,9 %) je odgovoril z besedo *konj*, za katero smo našle tudi različico v SSF, in sicer *neumen kakor konj*. Zanimiv je tudi odgovor enega izmed anketirancev (3,9 %), ki je odgovoril z besedo *točak*, ki se v južnoslovanskih jezikih kar pogosto uporablja. Pri tej besedi gre za metatezo (*kotač* → *točak*). Beseda *kotač* pa v knjižni slovenščini pomeni kolo pri vozu. Pri še podrobnejšem raziskovanju smo prišle do ugotovitve, da je hrvaški frazem *nisu mu svi kotači u glavi (na mjestu)* dejansko ekvivalent slovenskemu frazemu *kake(šen) kolešček [v glavi] manjka komu* (SSF).

5.3.4 *Dreti se kot ... (jesihar)*

Tudi v tem primeru večina anketirancev odgovora ni podala (46,8 %). Zanimivo je, da je šest anketirancev frazem dopolnilo z besedo *otrok* (23,4 %), trije pa z *osel* oz. *asli* (11,7 %) oz. z drugojezično različico *magarac* (3,9 %).

Podali so tudi odgovore, kot so *ga/jo koljejo* (3, 9%), *opica* (3,9 %), *sraka* (3,9 %). Vsi ti primeri veljajo za individualno asociirane odgovore posameznih anketirancev. Med primeri iz SSF se najdejo še različice *dreti se, kot bi dajali koga iz kože*, *dreti se kot sraka*, *dreti se kot šoja*, *dreti se na vse grlo*, *dreti se za žive in mrtve*.

6 Sklep

Anketa, v kateri smo preverjale poznavanje slovenskih primerjalnih frazemov (šestih pridevniških in šestih glagolskih), je prinesla zanimivi rezultate – nekatere manj, nekatere bolj pričakovane. Za lažjo obravnavo in analizo smo frazeme razdelile v tri skupine: (a) pričakovano sestavinsko ujemanje; (b) delno sestavinsko ujemanje; (c) neujemanje, sestavine so popolnoma drugačne kot v slovenščini. 27 anketirancev, katerih materni jeziki so srbski (7), bosanski (1), makedonski (10), črnogorski (3), ukrajinski (5) in bosansko-srbsko-hrvaški (1) so pri odgovorih črpali iz več možnih primerov – ali iz slovenskega knjižnega (pogovornega) jezika ali iz svojega maternega jezika.³

Čeprav smo sklepale, da bodo anketiranci pravilno dopolnili le frazeme iz skupine (a), so ponekod pravilno dopolnjevali tudi v skupinah (b) in (c). Presenetilo nas je, da so imeli nekaj težav pri dopolnjevanju frazemov iz prve skupine. Verjetno bi anketiranci podali več pravih odgovorov, če bi jim v anketi že ponudile možne odgovore oz. bi jih usmerile z informacijo, kakšen pomen naj ima frazem. Brez obojega so morali popolnoma sami ugotoviti, katero sestavino določen frazem zahteva, zaradi česar je prišlo tudi do številnih individualnih primer in asociativnih besednih dopolnitev. Ugotovile smo, da so anketiranci pogosto navajali tudi sopomenke, ki v slovenščini niso nujno frazeotvorne, ali pa je v odgovorih prihajalo do križanja sestavin iz različnih frazemov.

Različnost sestavin in zato pričakovano neujemanje med jeziki pa je tudi pogojeno z zgodovinskim in kulturnim ozadjem. To je pokazala npr. različna sestavinska zaplnjenost dveh frazemov, in sicer *prodajati se kao halva*, ki z ohranjanjem poimenovanja orientalske slaščice kaže večstoletni osmanski vpliv v drugih južnoslovanskih jezikih, za razliko od frazema *prodajati se kot vroče žemljice* (nem. *die Semmel*), ki odraža večstoletni germanski vpliv na slovenščino.

³ Tukaj je smiselno opomniti, da maternega jezika, narodnosti in državljanstva ne smemo enačiti.

Čeprav smo predvidevale, da bodo razlike med najsevernejšim (slovenščina) in najjužnejšim slovanskim jezikom (makedonščina) razlike največje, to ni bilo pravilo, kot sta npr. pokazali sestavini *grof* in *kralj*, ki sta prisotni tako v makedonskem kot v slovenskem frazemu *živeti kot grof, kralj*.

Literatura

- Agnieszka BĘDKOWSKA-KOPCZYK, 2004: *Jezikovna podoba negativnih čustev v slovenskem jeziku: kognitivni pristop*. Ljubljana: Študentska založba.
- Peter ĐURČO, Matej METERC, 2014: Ekvivalentnost slovaških in slovenskih pregovorov. Pristop k tipologiji ekvivalentnosti. *Več glav več ve: frazeologija in paremiologija v slovarju in vsakdanji rabi*. Ur. Vida Jesenšek, Saša Babič. Maribor, Ljubljana: Oddelek za germanistiko, Filozofska fakulteta, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU. 80–96.
- Melanija Larisa FABČIČ, Elizabeta BERNJAK, 2014: (Iz)lastnoimenske sestavine v slovenskih in nemških frazemih. *Več glav več ve: frazeologija in paremiologija v slovarju in vsakdanji rabi*. Ur. Vida Jesenšek, Saša Babič. Maribor, Ljubljana: Oddelek za germanistiko, Filozofska fakulteta, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU. 98–122.
- Vida JESENŠEK, 2003: Konfrotativna frazeologija s kognitivnih vidikov. *Psiholingvistika i kognitivna znanost u hrvatskoj primijenjenoj lingvistici: zbornik radova*. Ur. Diana Stolac, Nada Ivanetić, Boris Pritchard. Zagreb, Rijeka: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku. 335–344.
- Vida JESENŠEK, 2014 (ur.): *Frazeologija nemškega jezika z vidikov kontrastivnega in uporabnega jezikoslovja*. Maribor: Filozofska fakulteta.
- Vida JESENŠEK, Saša BABIČ, 2014 (ur.): *Več glav več ve: frazeologija in paremiologija v slovarju in vsakdanji rabi*. Maribor, Ljubljana: Oddelek za germanistiko, Filozofska fakulteta, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU.
- Denis KALAMAR, Jasmina TEMNIK, 2008: Primerjalni pridevniški frazemi med slovarjem in rabo. *Slovenščina v šoli* 12, 1/2, 85–103.
- Janez KEBER, 1995: Pomen etnografskih in zgodovinskih podatkov za raziskovanje leksike in frazeologije. *Razvoj slovenske etnologije od Štreklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj: zbornik prispevkov s kongresa*. Ur. Rajko Muršič, Mojca Ramšak. Ljubljana: Slovensko etnološko društvo: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete. 85–90.
- Janez KEBER, 1996: *Živali v prispodobah 1*. Celje: Mohorjeva družba.
- Janez KEBER, 1998: *Živali v prispodobah 2*. Celje: Mohorjeva družba.
- Janez KEBER, 2001: *Razlaganje izvora slovenskih frazemov. Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ur. Erika Kržišnik. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete (Skripta 5). 35–50.
- Matjaž KMECL, 1977: *Mala literarna teorija*. Ljubljana: Borec.
- Erika KRŽIŠNIK, Marija SMOLIČ, 1999: Metafore, v katerih živimo tukaj in zdaj. 35. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture. *Zbornik predavanj*. Ur. Erika Kržišnik, Meta Lokar. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete. 61–80.
- Erika KRŽIŠNIK, Marija SMOLIČ, 2000: »Slike« časa v slovenskem jeziku. 36. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Ljubljana. 7–19.
- Erika KRŽIŠNIK, 2005: Frazeologija in luči kulture. *Večkulturnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi: zbornik predavanj*. Ur. Marko Stabej. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 67–81.
- Erika KRŽIŠNIK, 2006: *Hrvatsko-slavenski rječnik poredbenih frazema*. Avtorica in sodelavka za slovenski jezik. Zagreb: Knjigra.

- George LAKOFF, Mark JOHNSON 1980: *Metaphors we live by*. Chicago/London: University of Chicago Press.
- Alja LIPAVIC OŠTIR, 2014: Poznavanje in raba slovenskih pregovorov. Študija iz vzhodnega dela slovenskega jezikovnega prostora. *Več glav več ve: frazeologija in paremiologija v slovarju in vsakdanji rabi*. Ur. Vida Jesenšek, Saša Babič. Maribor, Ljubljana: Oddelek za germanistiko, Filozofska fakulteta, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU. 124–138.
- Željka MACAN, Tatjana VUČAJNK, 2013: Okusi v hrvaški, nemški in slovenski frazeologiji. *Phraseologie im interlingualen und interkulturellen Kontakt*. Ur. M. Fabčić, S. Fiedler, J. Szerszunowicz. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru. 223–237.
- Karin MARC BRATINA, 2009: Kultura v frazeologiji istrskega narečja. *Slovenska narečja med sistemom in rabo*. Ur. Vera Smole. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. (Obdobja, Metode in zvrsti, 26). 245–253.
- Marija OMAZIĆ, 2002: O poredbenom frazemu u engleskom i hrvatskom jeziku. *Jezikoslovlje* 3/1–2, 99–129.
- Jože STABEJ, 1977: *Kruh ubogih: kulturnozgodovinski in jezikovni začet zgodovine krompirja na Slovenskem*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- Irena STRAMLJIČ BREZNIK, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Slavistično društvo (Zora, 7). 264–284.
- Irena STRAMLJIČ BREZNIK, 2003: Željka Fink-Arsovski, Poredbena frazeologija: pogled izvana i iznutra (Zagreb 2002). *Jezikoslovni zapiski* 9/1, 145–148.
- Irena STRAMLJIČ BREZNIK, 2007: Družina v slovenskih pregovorih in frazemih. *Frazeologija v jezikoslovlju in drugih vedah*. Ur. Erika Kržišnik, Wolfgang Eismann. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko.
- Jasmina TEMNIK, Denis KALAMAR, 2006: Primerjalni glagolski frazemi med slovarjem in rabo. *Jezikoslovni zapiski* 12/1, 97–114. Dostop 22. 4. 2023 na <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-EC7UTFSS>.
- Željka FINK - ARSOVSKI, 2002: *Poredbena frazeologija: pogled izvana i iznutra*. Zagreb: Filozofski fakultet.

Viri

- Željka FINK - ARSOVSKI, 2006: *Hrvatsko-slavenski rječnik poredbenih frazema*. Zagreb: Knjigra.
- Janez KEBER, 2011: *Slovar slovenskih frazemov*. Dostop 22. 3. 2023 na www.fran.si.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Druga, dopolnjena in deloma prenovljena izdaja. Dostop 21. 3. 2023 na www.fran.si.

